

การพัฒนาศักยภาพครูในการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนอนุบาลรัตนพร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร

The Development of Teachers Potential in Integrating Early childhood Learning Experiences in
Rattanaoporn Kindergarten Under the Office Sakon Nakhon Provincial Education

ภาณุวัฒน์ ฝอยทอง*

ดร.ละม้าย กิตติพร**

ดร.วีระวัฒน์ ดวงใจ***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพและปัญหาในการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการของครูในโรงเรียนอนุบาลรัตนพร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร 2) หาแนวทางในการพัฒนาศักยภาพการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการของครูโรงเรียนอนุบาลรัตนพร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร 3) ติดตามผลการพัฒนาศักยภาพการทำแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการของครูโรงเรียนอนุบาลรัตนพร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร กลุ่มเป้าหมายของการวิจัยประกอบด้วย ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยจำนวน 5 คน และกลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 21 คน รวมทั้งสิ้น 26 คน โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ดำเนินการ 2 วนรอบ แต่ละวนรอบประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน (Planning) การปฏิบัติการ (Action) การสังเกตการณ์ (Observation) และการสะท้อนกลับ (Reflection) เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบประเมินแบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ แบบบันทึก และแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละความก้าวหน้า การตรวจสอบข้อมูลเชิงคุณภาพทำการวิเคราะห์เนื้อหา จัดหมวดหมู่ของเนื้อหาและนำเสนอข้อมูลเชิงพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพและปัญหาในการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการของครูในโรงเรียนอนุบาลรัตนพร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร

1.1 ด้านสภาพ พบว่า การจัดประสบการณ์เรียนรู้ของเด็กปฐมวัยครูไม่ได้จบการศึกษาด้านปฐมวัยโดยตรง จึงขาดความรู้ ความเข้าใจในการจัดประสบการณ์เรียนรู้และไม่เคยเข้ารับการอบรมจากหน่วยงานของรัฐ ครูเผชิญกับการแก้ปัญหาการจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้กับเด็กด้วยตนเอง จึงทำให้ครูไม่มีความรู้ในการเขียนแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการ และไม่ได้จัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการ

1.2 ด้านปัญหา พบว่า ครูยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการ จึงทำให้ครูไม่ได้ทำแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการเชื่อมโยงกิจกรรม 6 กิจกรรมหรือทำแผนแต่ไม่ได้ใช้แผนในการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ยังคงยึดการสอนในรูปแบบเดิมๆ ตามที่ตนเองถนัดไม่เปลี่ยนพฤติกรรมจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้กับเด็ก ไม่มีความรู้และขาดทักษะในการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการ

คำสำคัญ : การพัฒนาศักยภาพครู, การจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการ

* ครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

** อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตร์มหาบัณฑิต และหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

*** ข้าราชการบำนาญ

2. แนวทางในการพัฒนาศักยภาพการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการของครู
โรงเรียนอนุบาลรัตนพร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร ประกอบด้วย การประชุมเชิงปฏิบัติการ
การศึกษาดูงาน และการนิเทศภายใน

3. ผลการพัฒนาศักยภาพการทำแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการของครู
โรงเรียนอนุบาลรัตนพร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร พบว่า 1) ครูมีความสามารถเขียนแผนการ
จัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการของเด็กปฐมวัยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ครูสามารถจัดประสบการณ์
เรียนรู้แบบบูรณาการ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 3) พฤติกรรมการเรียนรู้ของเด็กในขณะที่ครูจัดประสบการณ์
เรียนรู้แบบบูรณาการโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 4) ผู้ปกครองมีความพึงพอใจในการจัดประสบการณ์เรียนรู้
แบบบูรณาการโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ABSTRACT

The purpose of this research were 1) to study states and problems of managing early childhood integrated learning experience 2) to find out guidelines for developing teachers' potential in managing integrated learning experience 3) to monitor the results of developing teachers' potential in managing integrated learning experience at Rattanaoporn Kindergarten under the Office of Sakon Nakhon Provincial Education. An participatory action research of two-spirals comprising 4 states: planning, action, observation, and reflection was applied. The target group consisted of 5 research participants, and 21 informants. The instrument were a form of assessment, a form of observation, a form of interview, a form of recorded, and a questionnaire. Quantitative data were analyzed by mean, percentage, percentage of progress and standard deviation. Content analysis was employed for qualitative data in forms of content classification and descriptive presentation.

The findings of this research were as follows:

1. The states and problems of the managing integrated learning experience of teachers at Rattanaoporn Kindergarten under the Office of Sakon Nakhon Provincial Education showed that:

1.1 The states were teachers lack of knowledge and understanding in managing integrated learning experience due to teachers have not graduated in direct field, never attended governmental training, faced and resolved the learning problems by their own, no knowledge for writing lesson plan for managing integrated learning experience and do not managing integrated learning experience.

1.2 The problems were teachers lack of knowledge and understanding in managing integrated learning experience, do not write lesson plan for managing integrated learning experience to connect 6 activities or do not teach according to lesson plan, stick to old fashion methods which they get used to and not likely to change students' behavior, and lack of knowledge and skill in managing integrated learning experience.

2. The guidelines for developing teachers' potential in managing integrated learning experience at Rattanaoporn Kindergarten consisted of managing workshop, creating school fieldtrip and advising supervision.

3. The effects of the developing teachers' potential in managing lesson plan for integrated learning experience showed that 1) teachers can write lesson plan for managing integrated learning experience at the highest level. 2) teachers can managing integrated learning experience at the highest level. 3) students' learning

behaviors while teachers managed integrated learning experience at the highest level. And 4) parents satisfied with managing integrated learning experience at the highest level.

Keywords : Development of teachers' potential, Managing Integrated Learning Experience

ภูมิหลัง

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ได้กล่าวไว้ว่า การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 6 ปีบริบูรณ์ อย่างเป็นองค์รวม บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติ และพัฒนาการตามวัยของเด็กแต่ละคนให้เต็มศักยภาพภายใต้บริบทสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ด้วยความรัก ความเอื้ออาทรและความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เกิดคุณค่าต่อตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560, หน้า 1)

การจัดการศึกษาจัดหลักให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต สังคม วัฒนธรรม ตามความเป็นอยู่จริงของเด็ก โดยมีผู้ใหญ่ในชุมชนหรือผู้เชื่อมโยงองค์ความรู้ต่างๆ แก่เด็ก ทั้งยังเปิดโอกาสให้เด็กได้พัฒนาอย่างเป็นองค์รวม โดยผ่านการเล่น ซึ่งเป็นพัฒนาการตามธรรมชาติของเด็ก และผ่านกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยเด็กโดยมีผู้ใหญ่เป็นแบบอย่างที่ดีของการเรียนรู้ การจัดประสบการณ์ต่างๆ ในการเรียนรู้ที่สามารถดำรงในชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข ซึ่งต้องได้รับการประสานความร่วมมือจากครอบครัว ชุมชน และโรงเรียน (รพีพร บุตรศาสตร์, 2558, หน้า 21)

การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย ไม่จัดเป็นรายวิชาแต่จัดในรูปกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง เกิดความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งเกิดการพัฒนาทางด้านร่างกาย ด้านอารมณ์และจิตใจด้านสังคมและด้านสติปัญญา เน้นเด็กเป็นสำคัญ สนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคล และบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่ ให้ความสำคัญทั้งกับกระบวนการ และผลผลิต ประเมินพัฒนาการอย่างเป็นกระบวนการต่อเนื่อง เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์เปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วม ประสบการณ์ที่จัดครอบคลุมประสบการณ์สำคัญและสาระที่เด็กควรเรียนรู้จากงานไปหายาก จากใกล้ตัวไปไกลตัว เกิดการเรียนรู้จากสื่อหรือแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายดำเนินการจัดประสบการณ์ตามกิจวัตรประจำวัน และแผนการจัดประสบการณ์อาจปรับเปลี่ยนยืดหยุ่นตามสภาพที่เป็นจริงและความสนใจของเด็กไม่กำหนดตายตัวจนเกินไปแต่ทั้งนี้ต้องสอดคล้องกับหลักการและแนวทางในการจัดประสบการณ์ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย (วีระนุช พลแรงฤทธิ์, 2553, หน้า 2-3)

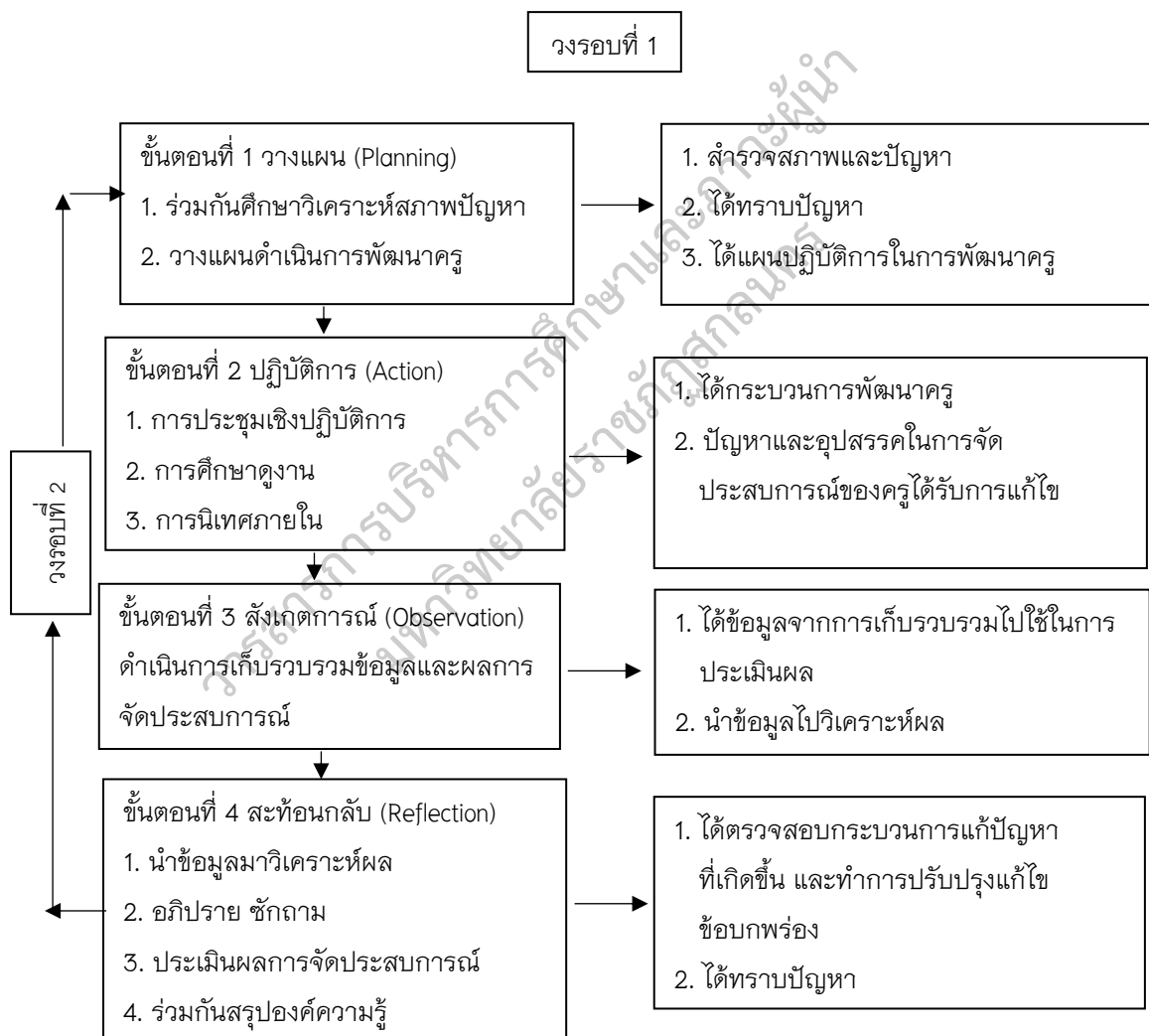
คำถามการวิจัย

1. สภาพและปัญหาในการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการของครูในโรงเรียนอนุบาลรัตนพร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร เป็นอย่างไร
2. แนวทางในการพัฒนาศักยภาพการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการของครูโรงเรียนอนุบาลรัตนพร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร เป็นอย่างไร
3. ผลการพัฒนาศักยภาพการทำแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการของครูโรงเรียนอนุบาลรัตนพร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร เป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาในการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการของครูในโรงเรียนอนุบาลรัตนพร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร
2. เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาศักยภาพการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการของครูโรงเรียนอนุบาลรัตนพร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร
3. เพื่อติดตามผลการพัฒนาศักยภาพการทำแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการของครูโรงเรียนอนุบาลรัตนพร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มผู้ร่วมวิจัย จำนวน 5 คน ได้แก่ ผู้วิจัย จำนวน 1 คน ผู้ร่วมวิจัย จำนวน 4 คน คือครูผู้สอนในโรงเรียนอนุบาลรัตนพร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 21 คน จำแนกเป็นกลุ่มผู้นิเทศ ซึ่งเป็นตัวแทนคณะกรรมการบริหารโรงเรียนในระบบจำนวน 3 คน ตัวแทนผู้ปกครองเด็กนักเรียนอนุบาลปีที่ 1 – 3 จำนวน 3 ห้องเรียนห้องละ 5 คน จำนวน 15 คน เลือกรูปแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และวิทยากรผู้ให้การอบรม จำนวน 3 คน รวมทั้งสิ้น 26 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 5 ชนิด คือ แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม แบบบันทึก และแบบประเมินผล โดยแบบสังเกต จำนวน 2 ฉบับ ได้แก่ แบบสังเกตมี 2 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ตอนที่ 2 รายการสังเกต ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) แบบสัมภาษณ์ จำนวน 2 ฉบับแบ่งเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ตอนที่ 2 รายการสัมภาษณ์ แบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) แบบบันทึก จำนวน 2 ฉบับ ใช้บันทึกการประชุมเชิงปฏิบัติการ และใช้บันทึกการนิเทศและติดตามผล และแบบประเมินผล จำนวน 3 ฉบับ ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล 2 ช่วงเวลา คือ
 - 1.1 ระหว่างเดือน มิถุนายน พ.ศ. 2560 ถึง เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2560 ซึ่งเป็นช่วงเวลากำหนดกิจกรรมตามตารางของวงรอบการปฏิบัติการวิจัย วงรอบที่ 1
 - 1.2 ระหว่างเดือน สิงหาคม พ.ศ. 2560 ถึง เดือน กันยายน พ.ศ. 2560 เป็นช่วงเวลากำหนดกิจกรรมตามตารางของวงรอบการปฏิบัติการวิจัย วงรอบที่ 2
2. การตรวจสอบคุณภาพข้อมูล ใช้การตรวจสอบทั้งการตรวจสอบเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณในเรื่องต่างๆ ดังนี้
 - 2.1 การสำรวจสภาพและปัญหาเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการของครูโรงเรียนอนุบาลรัตนพร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร ใช้แบบสัมภาษณ์ผู้ร่วมวิจัย
 - 2.2 การพัฒนาครูในการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการใช้แบบบันทึก แบบสังเกต แบบประเมินผล แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม
 - 2.3 การประเมินผลการพัฒนาครู ช่วงการประชุมเชิงปฏิบัติการใช้แบบบันทึกการประชุม แบบประเมินผล
 - 2.4 การจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการ ใช้แบบบันทึก แบบสังเกต แบบประเมินผล แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

- สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 1) ร้อยละ (%) 2) ค่าเฉลี่ย \bar{x} 3) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) 4) ค่าร้อยละความก้าวหน้า

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพครูสรุปผลได้ดังนี้

1. สภาพและปัญหาในการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการของครูในโรงเรียนอนุบาลรัตนพร
สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร

1.1 ด้านสภาพ พบว่า การจัดประสบการณ์เรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ครูไม่ได้จบการศึกษาด้านปฐมวัยโดยตรง จึงขาดความรู้ ความเข้าใจในการจัดประสบการณ์เรียนรู้และไม่เคยเข้ารับการอบรมจากหน่วยงานของรัฐ ครูเผชิญกับการแก้ปัญหาการจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้กับเด็กด้วยตนเอง จึงทำให้ครูไม่มีความรู้ในการเขียนแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการ และไม่ได้จัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการให้กับเด็กปฐมวัย

1.2 ด้านปัญหา ครูยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการ จึงทำให้ครูไม่ได้ทำแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการเชื่อมโยงกิจกรรม 6 กิจกรรมใน 1 วัน หรือทำแผนแต่ไม่ได้ใช้แผนในการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ยังคงยึดการสอนในรูปแบบเดิมๆ ตามที่ตนเองถนัด ไม่เปลี่ยนพฤติกรรมจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้กับเด็กไม่มีความรู้และขาดทักษะในการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการ

2. แนวทางในการพัฒนาศักยภาพการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการของครู โรงเรียนอนุบาลรัตนพร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร ซึ่งประกอบด้วย 1) การประชุมเชิงปฏิบัติการ 2) การศึกษางาน 3) การนิเทศภายใน

3. ผลการพัฒนาศักยภาพการทำแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการของครูโรงเรียนอนุบาลรัตนพร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร พบว่า

3.1 ผลการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของเด็กในขณะครูจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการในโรงเรียนอนุบาลรัตนพร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.71$)

3.2 ผลการประเมินแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนอนุบาลรัตนพร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.70$)

3.3 ผลการสังเกตพฤติกรรมของครูในการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการ ในโรงเรียนอนุบาลรัตนพร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.69$)

3.4 ผลการประเมินความพึงพอใจในการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนอนุบาลรัตนพร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.65$)

อภิปรายผลการวิจัย

1. สภาพและปัญหาเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการของเด็กปฐมวัยใน
โรงเรียนอนุบาลรัตนพร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร

1.1 สภาพ พบว่าการจัดประสบการณ์เรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ครูไม่ได้จบการศึกษาด้านปฐมวัยโดยตรง จึงขาดความรู้ ความเข้าใจในการจัดประสบการณ์เรียนรู้และไม่เคยเข้ารับการอบรมจากหน่วยงานของรัฐครูเผชิญกับการแก้ปัญหาการจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้กับเด็กด้วยตนเอง จึงทำให้ครูไม่มีความรู้ในการเขียนแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการ และไม่ได้จัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการให้กับเด็กปฐมวัยซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วีระนุช พลแรงฤทธิ์ (2553, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการวิจัยการพัฒนาผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าหมี อำเภอดอนตาล

จังหวัดมุกดาหาร สภาพที่พบ ผู้ดูแลเด็กมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการค่อนข้างน้อยไม่สามารถเขียนแผนการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการและไม่เคยจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ ส่งผลให้การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้ดูแลเด็กไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ริชดาพร ขจรโมทย์ และชัยยนต์ เพาพาน (2557, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ สังกัดศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ศรี อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดร้อยเอ็ด สภาพที่พบ ครูผู้ดูแลเด็กส่วนมากไม่เคยได้รับการอบรมเรื่อง การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการสำหรับเด็กปฐมวัยทำให้ขาดความรู้และทักษะในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการสำหรับเด็กปฐมวัย

1.2 ปัญหา พบว่า ครูยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ จึงทำให้ครูไม่ได้ทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการเชื่อมโยงกิจกรรม 6 กิจกรรมใน 1 วัน หรือทำแผนแต่ไม่ได้ใช้แผนในการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ยังคงยึดการสอนในรูปแบบเดิมๆ ตามที่ตนเองถนัด ไม่เปลี่ยนพฤติกรรมจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้กับเด็กไม่มีความรู้และขาดทักษะในการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิพวรรณ สุวรรณไตรย์ (2558, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการวิจัยการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการแบบครบวงจรโรงเรียนบ้านเหล่าสร้างถ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร สภาพที่พบ ครูขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิระนุช พลแรงฤทธิ์ (2553, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการวิจัยการพัฒนาผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าหมี อำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร สภาพที่พบ ผู้ดูแลเด็กมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการค่อนข้างน้อยไม่สามารถเขียนแผนการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการและไม่เคยจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เขียวรัตน์ ภักดีเผือก (2553, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาบุคลากร ด้านการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ โรงเรียนอนุบาลชุมพวงวิทยา อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 7 สภาพที่พบ การจัดกิจกรรมที่เตรียมไว้ไม่ผสมกลมกลืนมีปัญหาเมื่อนำแผนการสอนไปจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เนื่องจากยังไม่มีความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมแบบบูรณาการทำให้มีปัญหา

2. แนวทางในการพัฒนาศักยภาพการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการของครูโรงเรียนอนุบาลรัตนพร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร ซึ่งประกอบด้วย การประชุมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน และการนิเทศภายใน การประชุมเชิงปฏิบัติการการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนอนุบาลรัตนพร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสกลนครโดยเชิญวิทยากรจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 1 ซึ่งเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญมาบรรยายให้ความรู้กับกลุ่มผู้วิจัย ทำให้มีความรู้ความเข้าใจกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการมากขึ้น และเขียนแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการได้เป็นอย่างดี โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนา เวียงวงษ์ (2558, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาค้นคว้าเรื่องการพัฒนาศักยภาพครูในการดำเนินงานทะเบียนและวัดผลโรงเรียนบ้านดงสง่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 ผลการศึกษาสรุปได้ว่า การพัฒนาศักยภาพครูโดยวิธีประชุมเชิงปฏิบัติการ ทำให้ครูมีความรู้ความเข้าใจมีความสามารถดำเนินงานทะเบียนและวัดผลเพิ่มขึ้นเป็นที่น่าพอใจในการใช้บริการ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัยศักดิ์ แสงวงศ์ (2555, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาศักยภาพครูด้านงานทะเบียนและวัดผลโรงเรียนโพธิ์แสนวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ผลปรากฏว่า ก่อนเข้ารับการอบรมครูยังขาดความรู้ด้านการใช้โปรแกรมทะเบียนและวัดผลเมื่อเข้าประชุมเชิงปฏิบัติการแล้ว ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจในงานทะเบียนและวัดผลเพิ่มมากขึ้น หลังประชุมเชิงปฏิบัติการครูทุกคนสามารถนำความรู้ที่ได้มาปฏิบัติงานทะเบียนและวัดผลเองได้

3. เพื่อติดตามผลการพัฒนาศักยภาพการทำแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการของครูโรงเรียนอนุบาลรัตนพร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร

หลังจากการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนอนุบาลรัตนพร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการ ซึ่งดำเนินการ

2 วงรอบ ดำเนินการ 3 แนวทาง ประกอบด้วย การประชุมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน การนิเทศภายในแบบให้คำชี้แนะ พบว่า พฤติกรรมการเรียนรู้ของเด็กในขณะที่ยังจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.71$) ครูมีความรู้ความสามารถในการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.69$) ครูมีความรู้ความเข้าใจในการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการ และสามารถจัดทำแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.67$) และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีความพึงพอใจต่อการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.65$) เพราะครูสามารถวางแผนและจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถกระตุ้นให้นักเรียนมีความสนใจ และกระตือรือร้นในการเรียนรู้มีความอดทน เสียสละ กล้าแสดงออก มีน้ำใจ เกิดความสนุกสนานในระหว่างการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการ ทำให้ครูมีความมั่นใจในการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการโดยคำนึงถึงลักษณะการเรียนรู้ของเด็กแต่ละคน เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ถาม ในระหว่างการจัดประสบการณ์ครูเอาใจใส่กับนักเรียนเป็นรายบุคคล ให้ความรักความเมตตาเกิดความผูกพันเปรียบเสมือนแม่กับลูก ทำให้เด็กเกิดความรักและเคารพมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ วีระนุช พลแรงฤทธิ์ (2553, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าหมี อำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร พบว่า หลังจากการพัฒนาผู้ดูแลเด็กแล้ว ผู้ดูแลเด็กมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการเพิ่มมากขึ้น ผู้ดูแลเด็กสามารถเขียนแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากและผู้ดูแลเด็กสามารถจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการ 6 ขั้นตอน โดยมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากส่งผลให้เด็กมีพฤติกรรมการเรียนรู้โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก สร้างความพึงพอใจแก่ผู้ปกครองและส่งผลให้การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการของผู้ดูแลเด็กมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ลิดาวรรณ เชื้อคมตา (2554, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการวิจัยปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพครูในด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบบูรณาการ โรงเรียนบ้านดิว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร พบว่า ครูส่วนใหญ่มีแผนการจัดการเรียนรู้และใช้แผนการจัดการเรียนรู้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้บ้างแต่ส่วนใหญ่มีการเตรียมการสอนน้อยเน้นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ครูเป็นศูนย์กลางครูคนเดียวสอนหลายระดับชั้นและภาระงานอื่นๆ ครูไม่สามารถเขียนแผนการเรียนรู้แบบบูรณาการและออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการเข้ากับสภาพจริง การพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบบูรณาการ ดำเนินการพัฒนาโดยการศึกษาดูงานและการอบรมเชิงปฏิบัติการทำให้ครูได้รับความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สามารถจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบบูรณาการได้ดี และสามารถจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบบูรณาการได้อยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการเป็นวิธีการจัดประสบการณ์เรียนรู้ที่ปรากฏอยู่ในหลักสูตรปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ผู้บริหารควรส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการอย่างต่อเนื่อง

1.2 แนวทางการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการของเด็กปฐมวัยมีหลายแนวทาง เช่น การอบรม การสัมมนา การวิจัย การศึกษาดูงาน การศึกษาเอกสาร เป็นต้น แต่แนวทางที่เหมาะสมกับด้านที่จะพัฒนาศักยภาพครูแตกต่างกัน บางแนวทางต้องอาศัยเวลาในการพัฒนาจึงจะเกิดความรู้ ความเข้าใจ สำหรับแนวทางในการพัฒนาในครั้งนี้คือ การประชุมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน และการนิเทศภายในแบบให้คำชี้แนะ ในการใช้แนวทางพัฒนาที่กล่าวถึงนั้น ครูจะต้องมีพื้นฐานในเรื่องนั้นมาก่อน จึงจะใช้วิธีพัฒนาที่กล่าวมานั้นได้ผลดียิ่งขึ้นจึงจะเกิดความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถและความชำนาญเพิ่มมากขึ้น ดังนั้นถ้าต้องการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการ ให้ได้ผลดีจะต้องศึกษาถึงความต้องการและแนวทางที่ใช้ในการพัฒนา เพื่อให้การพัฒนามีประสิทธิผลและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.3 สถานศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน ควรส่งเสริมให้มีการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง เพื่อครูจะได้จัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.4 ผู้บริหารควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาได้เข้ารับการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มทักษะและองค์ความรู้ให้ก้าวหน้าและทันเหตุการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะครูในยุคปฏิรูปการศึกษาไทยแลนด์ 4.0

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 สถานศึกษาที่เปิดสอนในระดับก่อนประถมศึกษา ควรมีการพัฒนาครูในการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการ อย่างต่อเนื่อง เพราะเป็นกระบวนการพัฒนาเด็กปฐมวัยผ่านกิจกรรม 6 กิจกรรม ประกอบด้วย กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมกลางแจ้ง กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมเสรี และกิจกรรมเกมการศึกษา

2.2 สถานศึกษาที่จัดการศึกษาก่อนประถมศึกษา ควรพัฒนาครูให้มีความรู้ ความเข้าใจในการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการ และเขียนแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการ ที่สามารถนำไปใช้ได้จริง

2.3 สถานศึกษาควรศึกษาและพัฒนารูปแบบการพัฒนาครูในการจัดประสบการณ์เรียนรู้โดยใช้รูปแบบอื่น เช่น การสัมมนา การวิจัยในชั้นเรียน การจัดการเรียนรู้แบบ BBL, แบบ PLC เป็นต้น

2.4 สถานศึกษาควรมีการเปรียบเทียบพัฒนาการของเด็กปฐมวัยระหว่างการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการ กับการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบอื่นๆ

2.5 สถานศึกษาควรพัฒนาครูในการดำเนินงานด้านอื่นๆ โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) หรือการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR) เพื่อพัฒนาครูให้มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2546). *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546*. กรุงเทพมหานคร: ครูสภาลาดพร้าว.
- ชัยศักดิ์ แสงวงศ์. (2555). *การวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพครูด้านงานทะเบียนและวัดผล โรงเรียนโพธิ์แสนวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา 23*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ทิพวรรณ สุวรรณไตรย์. (2558). *การพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้บูรณาการแบบครบวงจร โรงเรียนบ้านเหล่าสร้างถ่อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพวง*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- เยาวรัตน์ ภัคดีเผือ. (2553). *การพัฒนาบุคลากรด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ โรงเรียนอนุบาลชุมพวงวิทยา อำเภอชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 7*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- รัตนา ทองกลิ้ง. (2555). *การพัฒนาบุคลากรด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการสำหรับเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลดอนใหญ่ อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- รัชดาพร ขจรโมทย์ และ ชัยยนต์ เพาพาน. (2557). *การพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ สังกัดศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ศรี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด*. *วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม*. 4(1), (98)
- รพีพร บุตรศาสตร์. (2558). *การพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลนามน อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ลิตาวรรณ เชื้อคมตา. (2554). *การวิจัยปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพครูในด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบบูรณาการ โรงเรียนบ้านดัว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพวง*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- วีระนุช พลแรงฤทธิ์. (2553). *การพัฒนาผู้ดูแลเด็กในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าหมี อำเภอดอนตาลจังหวัดมุกดาหาร*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- องอาจ นัยพัฒน์. (2554). *การออกแบบการวิจัย วิธีการเชิงปริมาณ เชิงคุณภาพ และผสมผสานวิธีการ*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Kemmis, S. and McTaggart, R. (1988). *The Action Research Planner*. Melbourne: Deakin University Press.